

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10, 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 96/19 и 110/19), како и врз основа на член 50 став 6 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/2019) министерот за образование и наука донесе скратена наставна програма по наставниот предмет *албански јазик* за III одделение на деветгодишното основно образование за учебната 2020/21 година.

Në bazë të nenit 55 paragrafi 1 të Ligjit për organizimin dhe punën e organeve të administratës shtetërore („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë “ nr. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 dhe 51/11), dhe „Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” 96/19 dhe 110/19) si dhe në bazë të nenit 50 alinea 6 të Ligjit për arsim fillor („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut“ nr. 161/2019) ministrii Arsimit dhe Shkencës e solli programine shkurtuar për lëndën e *gjuhës shqipe* për klasën III (tretë) të arsimit fillor nëntëvjeçar. për vitin shkollor 2020/2021.

PROGRAMI ARSIMOR I SHKURTUAR

MINISTRIA E ARSIMIT DHE SHKENCËS
BYROJA E ZHVILLIMIT TË ARSIMIT

KLASA E TRETË

Gjuhë shqipe

2020

ARSIMI FILLOR NËNTËVJEÇAR

1. Hyrje

Programi i shkurtuar arsimor nga lënda Gjuhë shqipe themelohet në qëllimet / në rezultatet e pritura të parapara me Programin arsimor të lëndës mësimore që realizohet rregullisht në pajtim me planin e vërtetuar arsimor.

Me programin e shkurtuar mësimor përcaktohen fusha dhe përmbajtje mësimore të caktuara që duhet të realizohen për 159 ditë mësim duke e respektuar fondin javor të orëve të paraparë në programin e rregullt, 6 orë në javë respektivisht 192 orë.

Arsimtari gjatë planifikimit dhe realizimit të njësive mësimore nga Programi mësimor i shkurtuar udhëhiqet nga qëllimet/rezultatet e pritura, nacionet e caktuara, metodat dhe aktivitetet e përcaktuara në programin e mësimittë rregullt.

Num riren dor	FUSHAT PROGRAMORE	
1.	NJOHURI PËR GJUHËN	43
2.	DREJTSHKRIMI DHE DREJTSHQIPTIMI	12
3.	<i>LEXIMI, LETËRSIA DHE LEKTYRA</i>	85
4.	<i>TË SHPREHURIT DHE KRIJIMTARIJA</i>	40
5.	<i>FUSHA PROGRAMORE:KULTURA E MEDIËS</i>	12
	Gjithsej	192

2. Fushat programore dhe përmbajtjet mësimore

1. FUSHA PROGRAMORE:NJOHURI PËR GJUHËN (43)

Përmbajtjet mësimore:

1. Ushtrime: Teksti dhe fjalia
2. Ushtrime Teksti
3. Gramatikë : Zhvillim “ Fjalia”
4. ” Fjalia me të cilët tregojmë”
5. Fjalitë janë të ndryshme (llojet e fjalive)
6. “Fjaliamë e vogël”
7. “Shtojmë dhe heqim fjalë në fjali”8.
8. “Shtojmë dhe heqim fjalë në fjali”
9. Gramatikë:”Fjalia pohore dhe mohore”
10. Drejtshkrim; Fjalëza s’ dhefjalëzanuk
11. Të shkruajmë gjëgjëza
12. Të shkruajmë gjëgjëza
13. Fjaliamë e vogël – ushtrime
14. Urojmë
15. Shtojmë dhe heqim fjalë në fjali - ushtrime
16. Pjesët kryesore të fjalisë
17. Dallojmë emrin
18. Dallojmë emrat e njerëzve dhe kafshëve
19. Dallojmë emrat e vendeve
20. Dallojmë gjinitë e emrit
21. Dallojmë numrin e emrit
22. Përsëritje tematike
23. Përsëritje tematike
24. Shkruajmë :Banesa ime
25. Dallojmë mbiemrin
26. Dallojmë mbiemrin – ushtrime
27. Dallojmë gjininë e mbiemrit
28. Dallojmë gjininë e mbiemrit – ushtrime
29. Dallojmë numrin e mbiemrit
30. Ushtrime numri I mbiemrit

31. Diktim: Shenjat e pikësimit
32. Mbiemrat me kuptim të kundërt
33. Tekstet janë të ndryshme
34. Dallojmë foljen
35. "Dallojmë foljen"- ushtrime
36. Unë kam... 'ti ke ...
37. Para, tani, pas
38. Dje isha..., nesër do të jem
39. Dje isha..., nesër do të jem
40. Folja kam në kohën e shkuar Unë kisha ... (me parë).
41. Folja kam në kohën e ardhshme
42. Gramatikë: Fjalët kryesorë dhe fjalët plotësuese
43. Foljet me kuptim të kundërt

2. FUSHA PROGRAMORE: DREJTSHKRIMI DHE DREJTSHQIPTIMI (12)

Përmbajtjet mësimore:

1. Shkrimi I emrave të përveçëm
2. Përdorimi i kryerreshtit
3. Shkrimi i i emrave femrorë që mbarojnë me "ë"
4. Shkrimi i shumësit të emrave mashkullorë
5. Shkrimi dhe drejtshqiptimi i mbiemrave të gjinisë mashkullore dhe femërore
6. Koha e tashme e foljeve "jam" dhe "kam"
7. Shkrimi I numrave me fjalë
8. Kopjimi i teksteve
9. Diktimi
10. Drejtshqiptimi i tingujve y dhe i
11. Drejtpërdorimi I tingujve: ç, dh,ë, gj, nj, q, rr,s,sh,th,z, xh
12. Drejtpërdorimi i tingujve r dhe rr I dhe ll

3. FUSHA PROGRAMORE:LEXIMI, LETËRSIA DHE LEKTYRA (85)

Përmbajtjet mësimore:

- 1.Dita e parë në shkollë
- 2.Të shprehurit me gojë: Pushimet verore
3. Zhvillim: Vjersha: “ Mirëmëngjes” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
4. Teksti: “Albumi i familjes” faq.12(ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
5. Analizë e tekstit
6. Zhvillim : Teksti “ Është imja” faq. 22(ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
7. Leximi i tekstit :“ Letra e Erës” faq. 32(ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
8. Lexim teksti “ Ngatërrimet e Blerimit” faq 44(ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
9. Lexim shprehës të tekstit “ Kush di të rregullojë”(ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
10. Zhvillim vjersha“Shoku im” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
11. Recitim I vjershës
12. Zhvillimi teksti ”Fletorja e Anës” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
13. Prozë – analizë Struktura e përmbajtjes së tekstit (plani i tekstit)
14. Lexim I përrallës “Ema e lexon librin(ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
15. Ti dallojmë fjalët e urta dhe gjëegjëzat
16. Personazhët në përrallën f.118
17. Lexim pa zëitekstit
18. Përpunimi i lektyrës
19. Analiza e lektyrës
20. Zhvillim teksti “Dhuratat” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
21. Lexim teksti “ Pinoku I sëmurë”
22. Analizë fragmenti “ Pinoku I sëmurë”
23. Zhvillim vjersha“ Mysafirët” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
24. Zhvillim vjersha“ Mysafirët”
25. Të dallojmë vargun nga strofa
26. Zhvillim teksti“ Kushërira nga Kosova” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
27. Zhvillim teksti“ Supa me perime” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
28. Zhvillim : “Vjershat e familjes” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
29. Të shkruarit e fjalëve të urta popullore
30. Lexim shprehës i tekstit “ Gjergj ElezAlia”
31. Zhvillim vjersha“ Vendi im ishtrenjtë”(ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
32. Zhvillim teksti “ Guri i Skënderbeut”

33. Leximi i përrallës “Lindja e Simbës”
34. Teksti “Qyteti po zgjohet” – (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
35. Struktura e përmbajtjes së tekstit (plani i tekstit)
36. Përpunimi i lektyrës
37. Leximi i tekstit “ Mëngjesi në fshat” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
38. Zhvillim përralla “Breshka dhe lepuri”- (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
39. Radhitja kronologjike ngjarjeve në tekst,
40. Leximi i tekstit “Si u formua toka”
41. Lexojmë – Flasim Toka dhe qielli (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
42. Letërsi – lexojmë Zhvillim teksti : “ Ditëlindja e Valbonës” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
43. Letërsi – lexojmë , Ditëlindja ime
44. Zhvillim teksti: ”Gjinkalla dhe milingona” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
45. Plotësimi i tekstit me fjalë që mungojnë
46. Zhvillim i tekstit “Lagjja e re” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
- Leximi logjik i tekstit
47. Zhvillim teksti: ”Furça e dhëmbëve dhe sapuni” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
48. Lexim shprehës i tekstit
49. Zhvillim poezia:”Xhepi i fshehtë” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
50. Zhvillim i vjershave: “Stinët”(ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
51. Përpunimi i lektyrës
52. Letërsi ,Shkruajmë Kush jam unë?
53. Vjersha “Nënës”
54. Recitim i vjershës
55. Lexim i tekstit dramatik:”Vogëlushja dhe molla e saj” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
56. Dramatizimi i tekstit
57. Përshkrim i personazheve te dramës
58. Lexim i tekstit “ Abetarja e kecape”.
59. Radhitja kronologjike ngjarjeve në tekst,
60. Zhv: tekstit: “ Mësuesja e madhe natyrë” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
61. Lexim i vjershës : “ Qukapik, o qukapik”
62. Zhvill: teksti: “ Dallëndyshja dhe milingona” (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
63. Krahasojmë personazhët e përrallës
64. Analizë e lektyrës
65. Zhvillim: përralla: “Ulliri”
66. Përshkrim i personazheve në tekst

67. Analizë e lektyrës
68. Analizë e lektyrës
69. Tekstet janë të ndryshme
70. Zhvillim: përralla: "Ulliri" (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
71. Përshkrim i personazheve në tekst
72. Teksti: "Karanfili i këputur" (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
73. Analiza e tekstit me teknikën (Kalaveshi i rrushit)
74. Teksti: "Makina e kuqe" (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
75. Leximi dhe analiza e tekstit
76. Kopjimi i përrallës
77. Shkruajmë : "Si ndërtohet përralla" ne F.P.
78. Flasim Shkruajmë : "Si ndërtohet përralla" ne F.P. 4.
79. Zhvillim teksti " Ngatërrimet e Blerimit" faq 44" (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
80. Teksti "A kalohet vera pa një mik?" (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
81. Ritregimi i tekstit: A kalohet vera pa një mik?
82. Ritregimi i tekstit: A kalohet vera pa një mik?
83. Jastëku i ëndrrave (ose sipas zgjedhjes të arsimtarit)
84. Vjersha: "Lamtumirë shkollë"
85. Recitim i vjershës

4. FUSHA PROGRAMORE:TË SHPREHURIT DHE KRIJIMTARIJA (40)

Përmbajtjet mësimore:

1. Bisedojmë së bashku: Gjërat e mia faq.25
2. Shkruajmë: Letra
3. Shkruajmë: Motra dhe vëllai im kruajmë:
4. Bisedojmë së bashku: Kërkoj ndi hmëfaq. 53
5. Të shprehurit me shkrim" Fëmijët kanë të drejtë"
6. Tregimi i ndonjë ngjarje në shkollë
7. Shkruajmë: Babai im
8. Tregimi i ndonjë ngjarje në shkollë
9. Shkruajmë: Fisi im
10. Shkruajmë: Ushqimet më të mira për shëndetin
11. Bisedojmë: Kur unë fle...
12. Shkruajmë: përralla

13. Shkruajmë: Rendisim drejt ngjarjen
14. Bisedë rreth“ 28 Nëntori ditës së flamurit”
15. Kopjimi i përrallës
16. Flasim për fshatin – me TIK
17. Bisedë:Bisedë rreth përrallës
18. Përshkruajmë kafshët e përrallave
19. Përshkrimi i stinës së dimrit – me TIK
20. Bisedë “ Pushime dimërore”
21. Ritregim I shkurtë I një përjetimi
22. Flasim: Vendi ku unë banoj
23. Bisedojmë sëbashku :Edheunë jam ipastër
24. Flasim: Tëfshehtat e mia
25. Shkruajmë përstinët e vitit
26. Të shkruarit e urimitpër 7dhe 8 Marsit.(TIK)
27. Ushtrime me shkrimfestat e 7 dhe 8 Marsit
28. Të shkruarit e lajmërimit: “Dita e ekologjisë”
29. Përshkrimi I stinës së pranverës
30. Luajtja e roleve sipas tekstit
31. Përshkrim me shkrim me fillimintedhënë...
32. Kopjim teksti, përralle, përrallëze
33. Shkruajmë: Ndërtimi i fjalive
34. Flasim: Në ç’vend të botës jetoj unë
35. Ndërtimi i fjalëve në bazë tëtekstit të ilustruar
36. Përshkrim me shkrim i ilustrimit
37. Shkruajmë :Kartolina – TIK kruajmë:
38. Më pëlqen të udhëtoj - hartim
39. Flasim për pushimet verore
40. Të shprehurit me shkrim “Pushimet verore”

5. FUSHA PROGRAMORE:KULTURA E MEDIES (12)

Përmbajtjet mësimore:

1. Kompjuteri, interneti dhe përdorimi i tij
2. Orët e incizuara –
3. Mësimi në distancë
4. Librat elektronik
5. Nëbibliotekë : Huazimi dhe kthimi i librave
6. Vizitë në bibliotekën e qytetit
7. Lexim teksti nga revista
8. Bisedojmë : Përralla dhe filmi.
9. Teatër shfaqje me kukulla – me TIK
10. Flasim për filmin
11. Bisedë reth emisioneve të radios për fëmijë
12. Bisedë – Edhe unë shoh TV .

3. Udhëzime didaktike

Pikënisje themelore për realizimin e Programit mësimor të shkurtuar nga lënda Gjuhë shqipe është Programi i rregullt mësimor (qëllimet konkrete, konceptet, veprimtaritë dhe metodat. Realizimi efikas i përmbajtjeve mësimore në këtë Program mësimor , veçanërisht për formimin e koncepteve nga ana e nxënësve varet nga zbatimi i integritit në mësim. , që do të thotë se gjatë planifikimit ditor /orëve nga lënda Gjuhë shqipe maksimalisht të shfrytëzohen mundësitë për integrim me lëndët tjera. Fushat programore nga Programi i shkurtuar duhet të realizohen gjatë 159 ditëve , 6 orë në javë , duke u ndërlidhur dhe plotësuar me njëratjetrën, kurse fondi i përcaktuar i orëve sipas fushave shërben vetëm si orientim për mësimdhënësin. Nga fondi i përgjithshëm i orëve të parashikuara sipas fushave programore mund të bëhen shmangie të vogla në pajtim me të veçantat e mjedisit ku ndodhet shkolla dhe nevojat individuale të nxënësve. Po kështu, në kuadër të fondit të përgjithshëm të orëve (për 159 ditë) në fushat programore lejohen disa shmangie edhe sa i përket dendurisë së objektivave, përmbajtjeve dhe veprimtarive konkrete. Numri i orëve mund të përshtatet me nevojat e situatës momentale: pandemia me gripin Covid 19 , mënyra e realizimit të mësimit (me prezencë fizike të nxënësve në shkollë ose mësim në distancë) , kushtet e shkollës së caktuar (mjedisit jetësor të nxënësve , statusi i tyre kulturor-shoqëror dhe arsimor, përgatitja paraprake

e nxënësve, paisja e shkollës me mjete për incizim dhe realizim të përmbajtjeve mësimore, furnizimi me internet e tjera specifika si që janë Platforma “Eduino”, “Edmodo” e tjera në përputhje me rekomandimet e BZHA. Orët mësimore duhet të realizohen në kuadër të 30 minutave duke i respektuar rekomandimet për sa i përket objektivave, përmbajtjeve arsimore , koncepteve , veprimtarive dhe metodave nga Programi mësimor për klasën e tretë në arsimin fillor nëntëvjeçar.

4. Normativ për kuadrin mësimor

Programin e shkurtuar nga lënda Gjuhë shqipe për klasën e tretë mundet ta realizojë mësimdhënësi sipas normativit për kuadër arsimor të dhënë në Programin për arsimin të rregullt .

Programi i shkurtuar nga lënda e *gjuhës shqipe* për klasën e III (tretë) të arsimit fillor nëntëvjeçar e vërtetohet

Скратената наставна програма по албански јазик за трето одделение ја реализира наставник согласно нормативот за наставен кадар даден во редовната наставна програма

Скратената наставна програма по наставниот предмет албански јазик за III одделение на деветгодишното основно образование ја утврди

Арх. Бр. 12-8424/211
16.09.2020

Министер за образование и наука
Мила Царовска